

Nordiska Musikdagar Special
Vad gör Musikaliska Akademien?

fst
FÖRENINGEN SVENSKA
TONSÄTTARE

TONSÄTTAREN

3 2007
www.fst.se

Lika bra att säga som det är med en gång; de stora skivbolagen har varit extremt dåliga på att se de nya affärsmöjligheter som Internet möjliggjort. Denna fenomenala senfärdighet spelar fildelarna i händerna. Trots att skivbolagen redan för flera år sedan, på grund av dåliga strategier, missade chansen att skapa försäljningssajter fortsätter de att sätta sig på tvären när det gäller till exempel pod-casting (en internetbaserad prenumerationstjänst av radioprogram). Eftersom det är mycket besvärligt att få tillstånd att pod-casta musik gör hemmafisken det ändå, och en ny marknad som inte betalar för nyttjandet av muskrättigheter växer fram. Skivbolagen blockerar därigenom inte bara möjligheter för kreativa radiomakare att försöka sig på att skapa ny spännande radio. De omöjliggör också för andra rättighetshavare, exempelvis tonsättare, att ekonomisera sina rättigheter. Att på detta sätt "läsa in" rättigheter för andra rättighetshavare är rent ut sagt åt helvete. Därmed inte sagt att skivbolagen inte ska ha rimlig ersättning när deras rättigheter nyttjas.

Både Fredrik Reinfeldt och Göran Persson ägnade sig åt populistiskt valfiske av värsta sort i senaste valrörelsen, när de i direktsänd TV-debatt menade att fildelare inte skulle jagas för sina lagöverträdelse. Även miljöpartiet fiskade i samma vatten. I somras ville moderaten Karl Sigfrid gå ännu längre och skrota hela upphovsrätten (DN Debatt 9 aug). Internet ställer onekligen till det i tankebanorna för våra politiker. Det både fildelare och tanklösa politiker glömmar bort är att Internet även är en marknadsplats.

Den allmänna moraluppfattningen i vår typ av samhälle är att var och en betalar för sin konsumtion. Att snatta i lösvikts-godisshyllan är inte OK. Det borde Göran Persson om någon vara medveten om, även om just GP sa sig bara "provsma". Snatteri är en adekvat bild av vad som sker vid fildelning. Att genom mängder av småstöld undergräva rättighetshavarens ekonomi. Internet förändrar inte det moraliskt tveksamma i att snatta, stölden är bara svårare att upptäcka. Varför tveka om en ungdom snattar musik på nätet men ringa på polis om en medelålders norpar en seg råta från en ICA-handlare?

De flesta människor ställer sig bakom åsikten att man får ersättning motsvarande den tid man arbetat. För mig som tonsättare finns inte detta förhållande, jag får bara ersättning när min musik används, spelas på konsert eller i radio. Jag får också ersättning när det sker en försäljning av en inspelning oavsett om musiken är fäst på en plastbit eller om distributionen sker digitalt via Internet. Att vi för musik och film hittat på ett genialt distributionssätt innebär inte att själva produkten som musikalskaren vill åt därmed ska vara gratis. Varför löper inte Sigfrid och fildelarna linan ut och kräver att även datorer och internetuppkoppling ska vara gratis?

Fildelarförespråkarna hävdar att i och med Internets intåg skulle hela upphovsrätten i ett slag blivit omodern. Jag vill hävda att det tvärt om är så att fildelarna och Sigfrid vill återinföra en 1800-talsmässig syn på konstnärliga verk, när de vill frånta konstnären hans möjlighet att ekonomisera sitt

arbete. Karl Sigfrid påstår att det inte finns fog för att jag som upphovsman ska ha ensamrätt till mitt verk. Han har inte förstått hur affärsmodellen för en tonsättare fungerar. Dessutom blandar han ihop begreppet artist och upphovsman. En artist är den som framför verket medan upphovsmannen är den som har skrivit verket. Ibland är det samma person men långt ifrån alltid. Utan upphovsrättslig skydd för upphovsmannen skulle till exempel Max Martin inte få ett öre i ersättning när Britney Spears framför hans låtar på en turné.

Att som Sigfrid gör bygga en bild om hur ekonomin ser ut för USA:s 35 mest välbetalda artister och sen tro att samma gäller för resten av världens artister och upphovsmän är minst sagt mer än lovligt korkat. Idag finns ca 480 000 upphovsmän registrerade i Västeuropas stora upphovsrättsföreningar på musikområdet. USA:s stora förening ASCAP bevakar ensamt rättigheterna för över 300 000 upphovsmän. Ska alla dessa ut på turné nu, Karl Sigfrid, och som sidoinkomst kanske sälja halsdukar och klistermärken?

Om Karl Sigfrid får som han vill med skrotad upphovsrätt kommer vi i framtiden inte att kunna se professionellt producerad film, höra professionellt inspelad musik, det skulle inte produceras böcker eller teaterpjäser. Denna kulturella torka bara för att några inte vill betala för sin konsumtion av musik.

Det finns ingen anledning att hålla skivproducenter om ryggen. Däremot finns all anledning att vi har en stark upphovsrättslagstiftning som ger samma skydd till såväl stora som små rättighetshavare. Ett samhälle som inte vill värna om möjligheten för kulturutövare att ekonomisera sitt arbete, är ett samhälle på väg utför.

Ladda gärna ner, men betala för Er!

Sten Melin · Ordförande

Tidningen Tonsättaren ges ut av Föreningen svenska tonsättare och kommer ut med fyra nummer per år. Tidskriften är gratis. Vill du börja prenumerera, sluta prenumerera eller annonsera, vänd dig till ovanstående adress och telefon eller till kansli@fst.se.

adress: Fst, Box 273 27, 102 54 STOCKHOLM
telefon: 08-783 95 90 · fax: 08-783 95 40
hemsida: www.fst.se
ansvarig utgivare: Sten Melin · sten.melin@fst.se

redaktör: Martin Q Larsson · tonsattaren@fst.se
layout: Anna Larsson Andrén · www.annagrafik.se
tryck: Grafiska Punkten · 0470-700 700

omslagsfoto: Sophie Malmros, soncemedi@yahoo.com

Så funkar det – Svenskt Musikliv Kungliga musikaliska akademien

En mossig rest från Gustav III:s glansdagar? Eller en modern tummelplats för aktiva diskussioner om landets musikliv? Åke Holmquist, Kungliga musikaliska akademiens ständige sekreterare, hävdar starkt det senare.

Han tar emot i den lilla salong som är hans arbetsrum i 1600-talspalatset vid Blasieholmstorg. I dessa kvarter har akademien huserat sedan grundandet 1771. Åke Holmquist själv har föga likhet med Gustav III, men det är lätt att tänka sig den forne monarken tassa runt i de gulddekorerade rummen. En teaterkung, så trött på att behöva importera musiker till Kungliga Operan och Drottningholmsteatern, att han bildade akademien som utbildningsinstitution.

I tvåhundra år var "Ackis" platsen för den högre musikutbildningen. 1971 tog Musikhögskolan över men Kungliga musikaliska akademien är fortfarande en livaktig organisation, som på flera plan verkar för ett gynnsamt musikliv. Åke Holmquist redogör för de tre ben verksamheten vilar på, nämligen stipendieutdelning, forskning/bokutgivning och opinionsbildning.

– Vi är en fri akademi utan politiskt inflytande. Det gör att vi kan ta upp svåra frågor som ingen annan kan, vill eller får ta upp.

Bland annat har akademien agerat för det nedläggningsshotade konservatoriet i Falun, för slagverksensemblen Kroumata (som numera sagts upp från Rikskonserter) samt när Norrköpingsorkestern varslades om nedskärningar. Hörselbullenfrågor samt konsertmusik i kyrkan är andra punkter på akademiens opinionsagenda och under tonsättaren Marie Samuelsson ledning sitter för närvarande en kammarmusiknämnd och utarbetar en policy för att förbättra villkoren för kammarmusiken.

– Det här är bara några exempel på att vi är en akademi som är med i tiden på olika sätt.

På forskningsidan har akademien nyligen startat det folkbildande projektet *Svenska tonsättare*. Hilding Rosenberg är huvudperson i seriens första bok, som nyligen har kommit ut. Ytterligare elva böcker är beställda med planerad utgivning inom tio-femton år. Ett annat långsiktigt akademiprojekt är Berwaldutgåvan, som nästa år går i mål med den sista i raden om 25 volymer med Franz Berwalds samtliga verk.

Akademiens tredje ben – stipendieutdelningen – är det största. Cirka fem miljoner kronor pytsas varje år ut till hundratal musiker.

– Med något undantag har nästan alla svenska musiker fått stipendium av oss under sin studietid.

Stipendiesumman varierar mellan 10 000 och 80 000 kronor. Musik- och operahögskolorna delar ut de mindre summorna. För de större nationella stipendierna kallas de sökande till provspelning. Förutom stipendierna uppmärksammar akademien också viktiga insatser i musiklivet med priser och utmärkelser. Polarmusikpriset är störst. Tonsättare kan hoppas på något av de två Christ Johnson-prisen och för jazzmusiker finns ett särskilt jazzpris. Pengarna kommer från ungefär 120

donationsfonder. Många har funnits länge, som Jenny Linds stipendiefond från 1875, men fortfarande ramlar det in tre-fyra nya donationer per år.

– Jag brukar säga att vi är en rik, men fattig akademi. Rik för att vi har mycket fonder, men fattig för att vi inte har några fonder som säger att vi kan använda pengarna hur vi vill. Alla pengar är destinerade, men när folk kommer och vill diskutera en fond under sin livstid brukar vi försöka påverka skrivingarna så att de kan hålla många år framåt.

Ekonomiskt får akademien också ett statligt bidrag för att finansiera lokalhyra och del av lönesumman till kanslipersonalen. Berwaldprojektet finansieras med pengar från Kulturrådet. Men Åke Holmquist ser inte bidragen som ett problem för akademiens oberoende.

– Svenska akademien, som är en rik akademi, tackar visserligen nej till liknande bidrag, men i och med att det statliga bidraget inte är villkorat så kan vi acceptera det.

Åke Holmquist själv, med en bakgrund som konserthuschef, har en stor del av sitt hjärta i den nya musiken, som därför har hög prioritet. Christ Johnson-priserna får snart sällskap av ett nytt pris för tonsättare och i kyrkomusikfrågan har akademien lyft fram att kyrkan är en viktig plats för ny körmusik.

– För mig är det stora problemet med den nya musikens osynlighet att musiken har försvunnit ut ur skolan. Hur kan man tro att barn och ungdomar frivilligt ska söka upp konserthus och nutida musikfestivaler om de aldrig har kommit i kontakt med musik tidigare?

Lösningen, tror Åke Holmquist, är att staten tar fram pengar för musikpedagoger, som kan verka i skolorna. Men också att företrädare för den nya musiken själva tar ansvar genom att tillgängliggöra sig mera. På sina många resor runt om landet initierar han och deltar i diskussioner för att ventilera frågor som dessa. Han och akademien har ett intensivt nätverk och en ansevärd skara namnkunniga musikpersonligheter bland de drygt 175 stycken svenska ledamöter, som är valda från olika delar av musiklivet. Ett par av de senaste tillskotten är tonsättaren Henrik Strindberg och kompositören Benny Andersson.

Medelåldern bland ledamöterna är visserligen hög, och Åke Holmquist erkänner att alldeles för få är kvinnor, men undan för undan blir ålders- och könsfördelningen större. Dessutom är det inte alltid åldern som är avgörande för vitaliteten, menar han.

– Ingvar Lidholm har fyllt 86 år, men hans syn på musiklivet är ingen nostalgi. Han har otroligt friska, djärva tankar. Som det är nu blir sammankomsterna en fantastisk mötesplats mellan äldre och yngre generationer musiker.

Anna Hedelius · text

Nordic Voices

Adolf Fredriks Flickkör

Juliana Hodkinson

Nordiska Musikdagar intog Norrköping

Har du upplevt mongolisk strupsång, Brahms vändor under en promenad i Alperna eller den djupa tonen från en bensindunk? Har du vaggats till ro av en mullrande vulkan eller känt sambarytmerna i en textilfabrik? Då har du troligtvis befunnit dig på Nordiska Musikdagar i Norrköping.

Nordiska Musikdagar har som festival en lång tradition. Faktum är att den är en av världens äldsta musikfestivaler. Redan 1888 gick startskottet och sedan dess har den kontinuerligt hållits av de nordiska ländernas tonsättarföreningar som en stafett dem emellan.

Under fyra dagar samlas tonsättare, musiker och musikadministratörer från hela Norden för möten och utveckling av nätverk. Samtidigt ges en stor allmän publik tillfälle att bekanta sig med det senaste inom den samtida musiken. Ambitionen är också att nå ut och sprida intresse för nordisk samtida musik i skolan, media och hos politikerna.

Uppslutningen var stor när festivalen intog Norrköping. Många olika språk klingade i champagnevimlet på invigningen, och ung mötte gammal. Gamla bekanta fick tillfälle att träffas och nya bekanskap inleddes.

Nordiska Musikdagar 2007 har arbetat med tre olika perspektiv, det regionala, det nordiska och det internationella.

Det regionala perspektivet manifesterades bland annat med att anknyta till den textilindustriella historien i Norrköping. På Norrköpings Stadsmuseum kunde man avnjuta *Jacquardismes* av Chrishan Larson. Det var Ensemble Ma som väckte de gamla jacquardvävstolarnas rytmer till liv och spelade tillsammans med dem iförda arbetskläder från förra seklet. Fascinatio-

nen för dessa smällande maskiner som en gång i tiden gjorde arbetarna lomhörda blandades med glad förvåning då de plötsligt framkallade samba-gung bland åhörarna.

En annan regional satsning var samarbetet med Norrköpings skolor. Ett av dessa skolprojekt resulterade i en konsert där elever från musikgymnasiet De Geer fick sina verk för trombon och slagverk framförda av musikerna Ivo Nilsson, trombon och Jonny Axelsson, slagverk.

Det nordiska perspektivet representerades såklart av alla nordiska tonsättare och musiker som deltog i festivaldagarna, men det traditionellt nordiska kom också till uttryck i sången. Norsk kvedingsång framfördes av Nordic Voices i Värme kyrkan och Adolf Fredriks flickkör kulade i De Geers trapphall så det gick behagliga rysningar igenom publiken.

Tillsammans med Nordic Voices presenterade Lasse Thoresen projektet *Concrescence*. Det är ett forskningsprojekt där man försöker sammanföra olika sångtekniker från hela världen. Nordic Voices har i tre års tid arbetat med bland annat mongolisk övertonsång – ofta kallat strupsång – och norsk kveding, och fått prova hur man kan kombinera dessa sångsätt. Dessa nya vokala möjligheter ger i förlängningen nya sätt att komponera. Sex nya verk finns redan och workshopdeltagarna fick inblick i hur partituren kunde se ut när man noterar både

Bandrom 5

Jacquardismes

grundtoner och övertoner. Nordic Voices delade också med sig av sina erfarenheter när det gäller att öva in de nya teknikerna och hur man egentligen får fram de mongoliska övertonerna i praktiken. I projektet har man även jobbat med mikrotonalitet.

– När man vant sig vid att sjunga kvartstoner känns plötsligt vanliga halvtonsintervaller jättestora, säger sopranen Ingrid Hanken.

Workshopen med Adolf Fredriks Flickkör gav många nya perspektiv. Dels presenterade den flickkören som ensembleform, och hur man som körledare kan arbeta på ett oortodox sätt. Sångarna ingjuts med ett sådant självförtroende att de kan hantera sådant som kanske borde upplevts som svårt.

– Det här var ett bra tillfälle att se att dessa flickor i åldern 11-15 år kan sjunga nutida musik och att de själva inte höjer på ögonbrynen, säger tonsättaren Martin Q Larsson.

Till workshopen hade olika tonsättare skickat in mindre skisser eller etyder för kören att arbeta med. Med hjälp av dirigenten Bosse Johansson och moderatorn Karin Rehnkvist fick deltagarna inblick i hur man kan skriva för den här typen av ensembler med unga röster.

– Jag vet hur man skriver för vuxna körer så det är fantastiskt för mig som tonsättare att få en sådan här vidareutbildning, fortsätter Larsson. Dessutom är den här formen av workshop ett modellexempel på hur man skulle kunna bedriva beställningsverksamhet i framtiden.

Genom att skicka in mindre skisser och möta beställaren i ett öppen workshop med andra tonsättare kan fler tonsättare få höras även om de inte får själva beställningen. I det lilla och ”ofärdiga” formatet kan man också våga ta ut svängarna utan att behöva förlora på det.

– Det är ju vi tonsättare som ska vara vildbasarna som kastar oss ut och gör nya saker, säger Larsson. Och det är bra att tonsättare och musiker får mötas; man blir inte bara ett namn på ett papper utan ett ansikte, människor emellan. Resultatet av en sådan workshop kan ge långt fler möjligheter än vad båda parter tänkt sig från början.

Festivalen har även nått ut över de nordiska gränserna. Ett av tonsättarföreningarnas syfte med Nordiska Musikdagar är att utveckla de nordiska nätverken för samarbeten med övriga Europa, och festivaldeltagare har kommit till Norrköping från

Turkiet, Italien, Ungern, Portugal och Canada. Portugisiska Remix Ensemble fick inleda hela festivalen med soloverk för oboe, fagott, horn och trombon.

I den stora De Geer konserthallen rymdes två symfoniorkestrar när Juliana Hodkinsons verk *I greet you a thousand times* framfördes. Den ena var Norrköpings Symfoniorkester och den andra var Odense Symfoniorkester som medverkade på videoskärmen i fonden. Verket handlade om den ångestfyllda tillblivelsen av Johannes Brahms första symfoni. Musiken spelades omväxlande av Odense Symfoniorkester och Norrköpings Symfoniorkester. Dirigenten och musikerna frös ibland i sina poser för att sedan spela vidare. Högtalarmusiken spolade verket fram och tillbaka som om den letade efter någonting, och ljussättningen och videon bjöd på en stor visuell upplevelse för publiken. Till slut fann äntligen Brahms de rätta tonerna och skrev i brevet till Clara Schumann ”I greet you a thousand times”!

I det lilla formatet bjöds man på konserter i friggeboden Ljudstugan på Kråkholmen. Det blir onekligen en intim och glad stämning när man som publik nästan sitter i knäet på musikerna. Stråkar och gitarrhalsar krängde och trängdes, och en bensindunk fick agera bastrumma när Öyvind Torvunds *Bandrom 5* framfördes. Reaktionerna var odelat positiva. Som publik kände man sig i högsta grad delaktig i konserten. Närheten inbjöd också till att prata med musikerna efteråt. En väldigt charmig idé.

På Hörlurscenen bjöd EMS – Elektroakustisk Musik i Sverige – på upplevelsen. I sin egen lilla värld kunde man ta del av elektroakustiska verk. Bland annat Hanna Hartmans *Cratere 27* där ett sällsamt mjukt muller och andra ljud och oljud från kratern Etna var inspelade och sammansatta i ett långt stycke. Detta var musik som i sin skönhet renade själen.

– Jag tycker allt är mycket fint anordnat, säger Kirsten Wrem från Dansk Komponist Forening. Många fina upplevelser och god stämning. Det är mycket arbete bakom Nordiska musikdagarna. Det tar ungefär två år att bygga upp en festival och projektledaren Kajsa Hallhagen har gjort ett mycket bra arbete.

Sophie Malmros · text och bild

C#		A						D		Ab
	G			A			H		Bb	
E	D				C#	Ab			A	H
			Ab		G	Bb		A		
	F		A	C#	F#	G	Ab	H		D
		G		H			Eb		A	
		E		F			D		H	
	H		Bb	Ab	D	A	E	C		F
			H		F	D		C#		
H	C#				A	E			F#	C
	A			G			C		C#	
Bb		C						F		D

Rättelse

På grund av ett beklagligt korrekturfel blev tolvtonsudokun som prydde Tonsättaren nr 2 2007 olöslig. Den var nämligen endast 12 x 11 rutor stor. Redaktionen beklagar detta ur djupet av sitt hjärta, och publicerar därför här en fullständig version av sudokun. Priserna står kvar, passa på och vinn en symfoni!

1. Lös sudokun, 12 olika toner, alla i varje lodrät och vågrät rad samt i var och en av de tolv boxarna.
2. Läs de gula rutorna som ett brev; från vänster till höger, rad för rad uppifrån och ner, varvid ett tema ur en symfoni av en av förra årets tonsättarjubilarer framträder.
3. Vilket nummer har symfonin?

Rätt svar är alltså ett tal mellan 1 och 41.

Första tre som skickar in detta tal till

tonsattaren@fst.se

eller

Tonsättaren

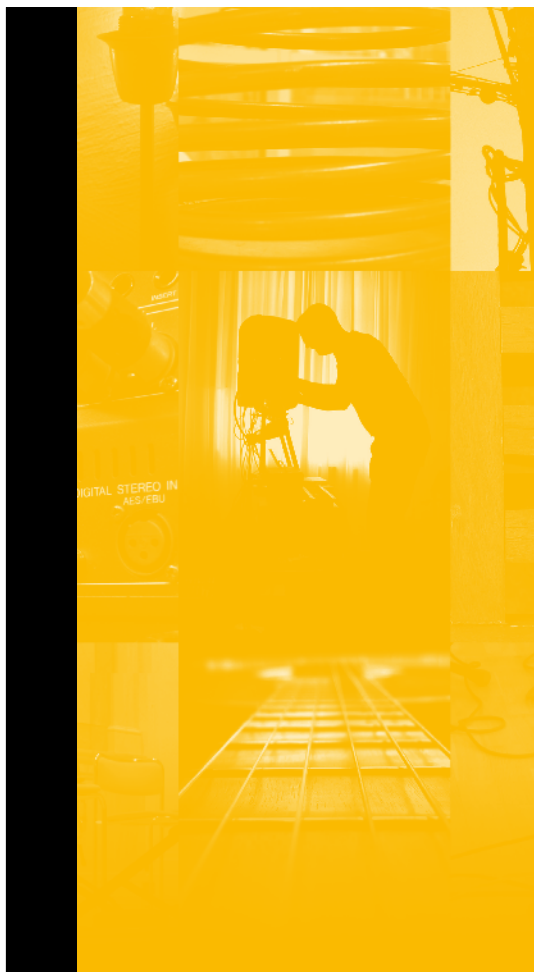
Fst

Box 273 27

102 54 STOCKHOLM

vinner en CD-inspelning av symfonin! Alla som löser sudokun kan emellertid glädja sig åt bonusen, som är en fullständig tolvtonsmatris att använda i lämpligt Darmstadt-inspirerat musikverk.

Jonas Forssell · sudoku

CoMA Festival 2007

Växjö 27–30 september Art Music for the Future

Torsdag 27 september kl 19:00 på Palladium, Växjö

Festivalinviigning/uruppförandeafon

Duo Axelsson & Nilsson med Musica Vitae. Dir. Michael Bartosch.

Freitag 28 september kl 12:00 på Palladium *

Lunchkonsert – Akustiskt och live elektroniskt med solotrombonisten Jonas Bylund.

Freitag 28 september kl 19:00 på Utvandrarnas Hus, Växjö

Kammarensemblen NEO, 8 musiker, med internationellt program. Dir. Petter Sundqvist.

Lördag 29 september kl 12:00 på Palladium *

Lunchkonsert – Konstmusikaliska improvisationer med PFAU

- Lindha Kallerdahl, röst; Anna Lindal, violin och Nina de Heney, kontrabas.

Lördag 29 september kl 16:00 på Utvandrarnas Hus *

A4 – ungdomar komponerar. Ett möte med The Great Learning Orchestra.

Lördag 29 september kl 19:00 på Palladium

Samarbete med EMS – Elektroakustisk Musik i Sverige. Mattias Petersson, laptop; Fredrik Olofsson, video; Johan Boberg, synthesizer. "Ström – roterande sinustoner, knaster och brus".

Söndag 30 september kl 17:00 i Växjö domkyrka

Neue Vocalsolisten Stuttgart – årets vokala höjdpunkt!

För info:

Tel: 0470-70 03 04

E-mail: info@comasweden.se www.comasweden.se

Biljetter vid entrén: 100,- medl. 50,- ungdomar/stud. fritt inträde. * Fri entré för alla.

Växjö kommun

ems

MEDIA ARTES

KULTURRÅDET
RIKSKONSERTER

CoMA
CONTEMPORARY MUSIC AND ARTISTS
MUSIK I SYD

WORLD NEW MUSIC DAYS 2009
VÄXJÖ GÖTEBORG

Listen to the World! – Med Växjö mot WNMD 2009

Karin Rehnqvist får Hugo Alfvénpriset 2007

Karin Rehnqvist, Nacka, tilldelas Hugo Alfvénpriset 2007 för ett tonsättarskap som stadigt växer i framgång. Hennes musikalska skapande är mångsidigt, men bland dess kännetecken kan nämnas uppfinningsrika körkompositioner och ett stråk av personligt folkmusiktänkande – drag som förenar henne med Hugo Alfvén. Hugo Alfvénpriset består av 100 000 kr och en guldmedalj. Priset delades ut av Kungl. Musikaliska Akademien 6 juli 2007 på Alfvéngården i Leksand.

www.karin-rehnqvist.se

Göteborgsoperan får huskompositör

Sedan första juli är tonsättaren Carl Unander-Scharin huskompositör vid GöteborgsOperan, och förbliver så fram till våren 2009, då hans nya kammaropera *Sömnkliniken* har urpremiär. Librettot är skrivet av Alexander Ahndoril, och är en thriller om sömn, utbrändhet och svek.

GöteborgsOperan vill på detta sätt utveckla operakonsten mot en mer aktuell anknytning.

www.opera.se

Trumpetens förnyade guldålder

I en ny avhandling vid Göteborgs Universitet pekar Verena Jakobesen Barth på trumpetens ökade roll som solistinstrument inom nutida musik. Under barocken var trumpeteten ett flitigt anlitat soloinstrument, men sen kom – med några undantag – en rejäl svacka ända fram till det sena 1900-talet. I jämförelse med andra instrument har trumpeteten därigenom inte haft en lika tung tradition att ta hänsyn till, utan har i högre grad använts för att experimentera med nya klanguttryck inom den nyare musiken.

Jakobsen Barth visar vilken viktig roll de samtida trumpetkonserterna har haft för trumpetens väg in i konsertsalen. Det var nödvändigt för trumpetens solister att skapa sig en tydlig personlig profil och en ny repertoar för att nå fram till publiken i den tilltagande konkurrensen. De trumpetkonserter som då uppstod är ofta rent tekniskt mycket komplicerade och så anpassade till en enskild solists spelsätt, att de kan vara näst intill omöjliga för andra trumpetensolisterna att utföra.

hum.gu.se

Gehrmans expanderar

Gehrmans musikförlag är ett av de största notförlagen för klassisk och nutida musik i Norden, och köpte i augusti förlagsrättigheterna till cirka 13 000 svenska, finska och estniska musikverk av Warner/Chapell, för att bättre kunna konkurrera internationellt. Genom affären fördubblas antalet orkesterverk hos förlaget, och genom samarbetet med brittiska förlaget Boosey & Hawkes hjälper det musiker och orkestrar världen över att finna mer svensk musik att spela. Gehrmans musikförlag ägs av en stiftelse som arbetar för att sprida svensk konstmusik i Sverige och utomlands.

www.gehrmans.se

Nytt operahus på Gotland

I juli hade Gotlands Operan en bejublad premiär med två operakonsalter i Nicolai ruin.

Initiativtagaren och sopranen Marianne Gottlander driver projektet tillsammans med Dag Hallberg, tidigare vd för GöteborgsOperan. Målsättningen är att ge en ny föreställning varje år med premiär på hösten. Man kommer även att fortsätta producera konsalter med solister och nystartade Gotlands Operakör. Gotlands Opera kommer inte att försöka efterlikna de större operahusen utan istället utveckla en egen konstnärlig profil.

www.gotlandsoperan.se

Piteåstudent vann jurypris

Stockholms Nya Kammarorkester – Snyko – arrangerade i sommar en kompositionstävling om bästa extranummer bland svenska kompositionsstudenter. Vinnare blev Anders Lind från Musikhögskolan i Piteå, med sitt verk *Who said Haydn?*. Vid konserten spelade orkestern samtliga bidrag, och den kommer även att sändas i P2.

www.snyko.com

Ny bild av barns musikskapande

Lektorn i musikpedagogik Bo Nilsson, har i avhandlingen *Jag kan göra hundra låtar - Barns musikskapande med digitala verktyg* studerat barns spontana musikskapande.

– Alla barn oavsett ålder kan skapa musik och det finns ingen som är musikalisk obegåvad eftersom musik är en viktig del av barns och ungdomars vardag, säger Nilsson. Barn har förmågan att utveckla sina musikalska idéer

och de vet hur man strukturerar ett musikstycke.

Bo Nilsson har följt en grupp barn i åttaårsåldern under 18 månader, för att se hur de skapar musik med hjälp av synthesizer och dator, vad musikskapandet resulterade i och hur barnen skapar mening genom sitt skapande.

Han anser inte att musikalitet är en egenskap, utan ett mer komplext begrepp, ett eget sätt att tänka. Musik innefattar både interaktion, kommunikation, kultur och logiskt tänkande. Många hjärnforskare som studerat hjärnans aktivitet hos musiker och lyssnare har också pekat på att mycket stora delar av hjärnan är aktiva när den sysslar med musik.

www.mhm.lu.se/fou

Kulturpolitiken avancerar

I våras tog regeringen initiativ till en ny översyn av svensk kulturpolitik; hur kulturskapare ska kunna verka under goda villkor, med utgångspunkt i medborgarnas behov och engagemang, och med kulturens egenvärde som grund för kulturpolitiken. Och i maj lade EU-kommissionen fram ett strategidokument för att främja kulturell mångfald och kreativitet inom och utanför Europa.

Nu har även Sveriges Kommuner och Landsting påbörjat arbetet med en plan för att främja kulturen, i samspelet med andra centrala politikområden som folkhälsa, näring och stadsplanering.

– Det har sedan flera år tillbaka diskuterats om kulturens möjligheter för ökad utveckling och tillväxt, i första hand vad gäller de kreativa sektorerna. Vår förhoppning är att det nu finns utrymme att skapa en gemensam nationell kulturpolitik och lösa ansvarsfördelningen mellan stat, region och kommun, säger organisationens ordförande Anders Knape.

Kulturrådets rapport *Kulturinsatser i regionalt perspektiv* visar att stat, lands- och kommuner/regioner avsatte tillsammans 18,5 miljarder kr för kulturändamål i Sverige under 2005.

www.skl.se

www.kulturradet.se

Tonsättarradion fortsätter

Var och varannan vecka kommer nya program av Tonsättarradion, musik av nu levande svenska tonsättare, under programledning av Martin Q Larsson.

www.tonsattarradion.se

B

PORTO
BETALTFöreningen svenska tonsättare
Box 273 27
102 54 STOCKHOLM

KONSERTKALENDARIAM

SEPTEMBER 2007

- 20 Bengt-Göran Sköld, *Konsertuverty*, för orkester, Trondheim, Symfoniorkester, dir Eivind Aadland, Olavshallen, Trondheim, Norge. **Uruppförande**
- 22 Lars Bröndum, *Loop and Drone Project 1*, för sax, piano & live elektronik. kl. 19:00 Fylkingen, Stockholm. **Uruppförande**
- 22 Fredrik Sixten, *Tre Heliga Danser* för kör, piano, stråkkvartett, Chaconne för stråkkvartett. Forzakvartetten, Vokalensembl Les Jolies o Carmen dir. Märten Jansson kl.18 Balingsta kyrka. Även 23/9 kl.18 Uppsala Domkyrka. Den 29/9 kl.18 Gustav Adolfs kyrka, Sundsvall. Samt den 30/9 kl.18 Härnösands Domkyrka.
- 22 Tommy Zwedberg, *The Outmost White*, Eam, Helene Karabuda(dans), Shanghai Dance 2007, Shanghai Dramatic Arts Center, Shanghai, Kina. Även den 23/9.
- 23 Rolf Martinsson, *Violin concerto no. 1*, Jan Stigmer violin, Jönköpings Sinfonietta, dir. Nicholas Daniel, Jönköpings konserthus.
- 23 Anders Nilsson, *Zarah*, opera i 2 akter (libr. o. regi: Claes Fellbom). I rollerna: Ulrika Tenstam; Olle Persson; Madelaine Wibom; Henrik Holmberg; Karolina Blixt; m.fl. Folkoperans kör orkester, dir. Joakim Unander. Kl.19.30 Folkoperan, Stockholm. **Uruppförande**
- 27 Leilei Tian, *Jubilee, jubilate*, for trombone, percussion & string orch, **Uruppförande**. Ivo Nilsson, *Rikoschett*, f trombone, percussion & string orchestra, **Uruppförande** Ivo Nilsson, Jonny Axelsson, Musica Vitae, dir Michael Bartosch, Konserthuset, Växjö.
- 28 Ulf Grahn, *My boat is on the Shore*, for voice and piano, Cathryn Frazier-Neely voice, Barbro Dahlman piano, Smithsonian Associate at House of Sweden, Washington, USA. **Uruppförande**
- 29 Marie Samuelsson, *Magica de Hex*, Norrköpings Symfoniorkester, 15:00, 17:00, 19:00, De Geer hallen, Norrköping
- 30 Sven Hagvil, *Confluente*, för cl, guit, Duo Dialog (Dan Larsson, Magnus Grönlund), 14.00, Malmö Konstmuseum.
- 30 Stefan Pöntinen, *La Tierra*, flöjt oboe klarinett trumpet piano stråkkvintett, x-chambers, 16:00, Hässleholms kulturhus. **Uruppförande**

OKTOBER 2007

- 04 Dag Lundin, *Fågelliv*, för sopran, flöjt och piano, tio romanser till text av Harald Åström, Jeanette Köhn sångsolist, Åsa Karlberg flöjtist, Solveig Wikman pianist, Konserthuset, Västerås.
- 04 Albert Schnelzer, *Symfoni Nr 1 – Azrael*, Dalasinfoniettan, dir. David Björkman, Falun. **Uruppförande**
- 05 Johan-Magnus Sjöberg, *Visheten ropar*, FKLS ungdomskör, instrumentalister, Petra Hessung, dir 17:00 Maria-kyrkan, Åhus. **Uruppförande**
- 05 Lars Bröndum, *Radio Trap*, EAM, kl. 15:00 Vågformsfestivalen i Gävle, **Uruppförande**
- 05 Kent Olofsson, *Chladni's Bow: Physisonochromie III*, f accordeon, orkester & elektronik, James Crabb, DR RadioUnderholdningsOrkestret, dir Christian Eggen, Arkitektskolen (Sound Around-festivalen), Köpenhamn, Danmark. **Uruppförande**
- 06 Kristina Forsman, *Den harhjärtade människan*, en 50 min. förest. utifrån diktsaml. av Eva-Stina Byggmästar, för stråktrio & recitator, Trio Ancker & Sofia Rönnegård, 15:00 Teaterstudio Lederman, Gästrikegatan 13 Stockholm. **Uruppförande** Framförs även kl. 18.00 den 7/10, Teaterstudio Lederman.
- 06 Klas Torstensson, *Fastlandet*, ur A cycle of the North, Radio Filharmonisch Orkest, dir. Jaap van Zweden, 14:15, Concertgebouw, Amsterdam, Nederländerna. **Uruppförande**
- 06 Albert Schnelzer, *Symphony no.1: Azrael*, DalaSinfoniettan, dir David Björkman, Falun.
- 07 Klas Torstensson, *Self-portrait with percussion*, (Lantern Lectures, Volume V), konsert för slagverk och stor ensemble, Asko Ensemble, dir. Hans Leenders, 16:00, Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam, Nederländerna.
- 11 Daniel Börtz, *Nemesis divina*, text Carl von Linné, för blandad kör och blockflöjt, Michala Petri, Radiokören, dir Niklas Willén, Berwaldhallen, Stockholm. **Uruppförande**
- 11 Rolf Martinsson, *Violin concerto no. 1*, Jan Stigmer, violin, Västerås Sinfonietta, dir. Andrea Quinn, Västerås konserthus.
- 11 Jan Sandström, *Trumpetkonsert*, för trumpet och orkester, Ole Edvard Antonsen, Trondheim Symfoniorkester, dir Eivind Aadland, Olavshallen, Trondheim, Norge. **Uruppförande**
- 11 Catharina Palmér, *Färd genom ögonblicket*, f orkester & recitation ad lib, Malmö Symfoniorkester, dir Pietari Inkinen, Konserthuset, Malmö. **Uruppförande**
- 12 Rolf Martinsson, *Bridge, Trumpet Concerto No. 1*, Håkan Hardenberger, Musikhögskolans i Malmö Symfoniorkester, dir. Mats Rondin, Malmö konserthus.
- 13 Kjell Perder, *Nattens längtan*. Kjell Perder, *Vocuna VI* Tomas Winter, *Katedral* Tomas Winter, *Trio*. **Uruppförande** Olov Franzén, *Cinque Bagattelli*, f piano **Uruppförande** Ingrid Falk sopran, Olov Franzén cello, Henrik Johansson flöjt, Martin Edin, piano. 15:00 Uruppförandeklubben Lilla salen, Västerås konserthus. Även 20/10 i Rotebrokyrkan, Sollentuna och 21/10 i Tunadalskyrkan, Köping.
- 14 Henrik Strindberg/Domenico Scarlatti, *Aria*, f two recorders, string quartet & harpsichord, Jorge Isaac & Paul Leenhouts(rec), Ensemble Pass'emezzo Amsterdam Cagliari, Palermo, Italien, **Uruppförande**
- 14 Maurice Karkoff, Närvaro av Gud op.230 : andlig kantat, f hög röst, orgel (piano), Emma Tranströmer(S), Andreas Kreuger(pf) Konserthuset, Gävle. Uruppförande